

Publikacja zbiorcza na temat europejskich badań dotyczących funkcji mózgu.

Jes Olesen, Mary G Baker, Tamas Freund, Monica di Luca, Julien Mendlewicz, Ian Ragan, Manfred Westphal

Podsumowanie opracowania

Zaburzenia pracy mózgu, choroby psychiczne i neurologiczne stanowią razem poważne obciążenie w Europie pod względem społecznym i gospodarczym. Według danych Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) zaburzenia funkcji mózgu stanowią 35% przypadków wszystkich chorób w Europie. Według analizy ekonomicznej dotyczącej chorób mózgu w Europie, opublikowanej w czerwcu 2005 przez Europejską Radę Mózgu (European Brain Council EBC), całkowite koszty leczenia chorób mózgu w Europie w 2004 wyniosły 386 miliardów euro. Ze względu na starzenie się społeczeństwa Europy obciążenie to będzie narastało.

Obecne nakłady na badania naukowe dotyczące mózgu nie są porównywalne do tych obciążeń, nie wspominając o przyszłości. Nakłady na badania mózgu stanowiły jedynie 8% budżetu na nauki przyrodnicze w Piątym Programie Ramowym Unii Europejskiej (European Commission's Fifth Framework Programme), co wynosi mniej niż 0,01% rocznych kosztów leczenia zaburzeń mózgu w tym okresie. W ostatnim dziesięcioleciu, Europa wypadła znacznie gorzej niż Stany Zjednoczone oraz Japonia zarówno, jeśli chodzi o badania podstawowe jak i kliniczne. Wielu młodych europejskich naukowców podejmuje pracę w Stanach Zjednoczonych i pozostaje tam na stałe. Wielkie firmy farmaceutyczne opuszczają Europę, przenosząc się do Stanów Zjednoczonych i zabierając tam swoje programy badawcze leków.

Obecne badania naukowe mózgu są obiecujące pod względem leczenia, które nie tylko powstrzymuje, ale również cofa skutki neurodegeneracji, a także pod względem lepszych narzędzi diagnostycznych, protez neurologicznych dla sparaliżowanych osób oraz dostosowanych do indywidualnych potrzeb i tym samym eliminujących lub redukujących skutki uboczne. Rosnąca wiedza na temat zdrowego mózgu mogłaby prowadzić do lepszego zapobiegania chorobom mózgu i do opracowania bardziej efektywnych metod kształcenia. Zapotrzebowanie na nowoczesne metody leczenia jest obecnie największe w historii, a Europa szczyci się wieloma doskonałymi naukowcami w dziedzinie biotechnologii, którzy mogliby współpracować z naukowcami badającymi mózg oraz firmami farmaceutycznymi by te obietnice zrealizować.

Aby Europa mogła wykorzystać nadarzącą się okazję i sprostać wyzwaniom stawianym przez choroby mózgu, konieczna jest większa wzajemna współpraca między krajami, współpraca w dziedzinie przemysłu, między środowiskami akademickimi i organizacjami pacjentów, jak również zwiększenie nakładów finansowych na badania mózgu. EBC powstało w 2002 by zjednoczyć naukowców, lekarzy, firmy farmaceutyczne, organizacje charytatywne oraz organizacje pacjentów z całej Europy z myślą o realizacji tych celów. Stosuje ona nowatorskie, oddolne podejście do polityki naukowej, a poprzez niniejszą publikację ma na celu promowanie jeszcze większych i bardziej skoncentrowanych wysiłków w tej dziedzinie, pogłębienie wiedzy na temat nauk o mózgu w społeczeństwie, a ponad wszystko wspieranie badań mózgu jako priorytetu w Siódmym Programie Ramowym Unii Europejskiej (European Commission's Seventh Framework Programme) (FP7, 2007–2013).

Przedstawiony tutaj w zarysie program badawczy został zapoczątkowany przez radę EBC. Wszystkie organizacje będące członkami EBC oraz liczni indywidualni eksperci poproszeni zostali o przedstawienie swoich uwag do ogólnych założeń.

Następnie stworzony został spis treści.

Grupy ekspertów z całej Europy, reprezentantów różnych dziedzin, zdefiniowały 45 tematów badawczych.

Każdy z nich jest propozycją przyszłych badań nad jednym z zagadnień związanych z mózgiem, co według EBC może stanowić podstawę do jednego lub więcej zintegrowanych projektów lub też strategicznych projektów badawczo rozwojowych (STREP) finansowanych z funduszu FP7. EBC w specjalnie skoncentrowała swoje działania na najważniejszych chorobach i opisała podstawowe badania, których celem miało być poznanie, leczenie a nawet wyleczenie z tych chorób. Dlatego właśnie program został zbudowany na zasadzie „od człowieka do molekuly” a nie odwrotnie, z jednakowym naciskiem na badania podstawowe i kliniczne.

EBC sugeruje by każdemu z zaproponowanych wspólnych lub strategicznych projektów STREP przyznany został budżet wielkości od 10 do 15 milionów euro. Dodatkowo badania mózgu powinny stanowić ważny element pozostałych części programu FP7, takich jak Europejska Rada ds. Badań Naukowych (European Research Council) czy też programy badawcze związane z technologiami informatycznymi lub źródłami przemocy. Każdy program badawczy dotyczący ludzkich zachowań powinien z definicji brać pod uwagę badania mózgu. EBC przewiduje, że zwrócenie na szczeblu europejskim szczególnej uwagi na badania mózgu pozwoli na zwiększenie ich rangi w poszczególnych krajach, a niniejsza publikacja zapoczątkuje tworzenie programów uzgodnionych na poziomie krajowym. Jest wielce prawdopodobne, iż konferencje dotyczące badań mózgu w Europie,

których celem jest uzgodnienie stanowisk, pozwolą na dalszy rozwój zaprezentowanych tutaj tematów i idei. Zespół roboczy EBC może zostać utworzony w celu kontynuacji procesu uzgadniania stanowisk.

Zwiększenie nakładów na prowadzenie badań mózgu przyniosłoby ogromny zwrot z inwestycji poprzez obniżenie obciążeń systemu opieki zdrowotnej oraz zwiększenie sprawności osób dotkniętych chorobami mózgu, co może się okazać opłacalne.